

Zapojenie MSP do normalizácie

O pomoci podnikateľských združení a normalizačných organizácií pri zvyšovaní informovanosti malých a stredných podnikov (MSP) o normách, poskytovaní relevantných informácií a podpore účasti MSP v normalizácii.

Normy uľahčujú život podnikom a zákazníkom a zvyšujú ich bezpečnosť. Sú užitočné pri zlepšovaní výsledkov, ochrane zdravia a bezpečnosti zákazníkov a pracovníkov, rešpektovaní životného prostredia a podpore spoločností pri dodržiavaní príslušných právnych predpisov a nariadení.

Normy uľahčujú zavádzanie nových technológií a inovácií a zabezpečujú vzájomnú kompatibilitu výrobkov, komponentov a služieb rozličných spoločností.

Normy navyše napomáhajú rozširovaniu trhov tým, že umožňujú zákazníkom porovnať ponuky rozličných dodávateľov, a tak uľahčujú súťaž malých a mladých podnikov s väčšími, dlhšie pôsobiacimi spoločnosťami.

Na európskej úrovni sa vypracúvajú spoločné normy pre rozličné druhy výrobkov a služieb v mnohých odvetviach, napríklad v chemickom priemysle, stavebníctve, energetike, potravinárstve, v oblasti ochrany zdravia a bezpečnosti, domácich spotrebičov, informačných a komunikačných technológií, v strojárstve, telekomunikáciách, doprave atď.

Za malé a stredné podniky (MSP) sa pokladajú spoločnosti zamestnávajúce menej než 250 zamestnancov. Predstavujú 98 % zo všetkých podnikov v Európe a v EÚ zamestnávajú viac než 90 miliónov osôb. Napriek tomu sa MSP v porovnaní s väčšími spoločnosťami podieľajú na vypracúvaní noriem v menšej miere.

Aby sa zabezpečilo, že normy budú zodpovedať potrebám menších spoločností, je nevyhnutné, aby mali MSP prístup k informáciám o normalizačných činnostiach, a aby boli pri tvorbe, navrhovaní a revízii noriem primerane zastúpené ich záujmy. Významnú úlohu musia zohrávať normalizačné organizácie a podnikateľské združenia¹ – najmä združenia zastupujúce MSP.

V tejto publikácii je uvedených niekoľko odporúčaní týkajúcich sa spôsobov spolupráce podnikateľských združení a normalizačných organizácií na národnej a európskej úrovni s cieľom zabezpečiť lepšiu zrozumiteľnosť a dostupnosť procesu normalizácie pre malé a stredné podniky.

Tieto odporúčania vychádzajú z príkladov osvedčených postupov z viacerých krajín z celej Európy.

1. Pojem „podnikateľské združenia“ označuje v tejto súvislosti všetky členské organizácie, ktoré slúžia súkromným spoločnostiam vrátane malých a stredných podnikov (avšak nielen im), a ktoré ich zastupujú.

Sponzorované

Sprístupnenie normalizácie malým a stredným podnikom (MSP): 10 odporúčaní pre podnikateľské združenia a normalizačné organizácie

1 Nadviazať dobré kontakty a dobrú komunikáciu medzi normalizačnými organizáciami a podnikateľskými združeniami zastupujúcimi MSP.

Na zabezpečenie informovanosti podnikateľských združení o normách a normalizačných aktivitách, ktoré by sa mohli týkať ich členov, je nevyhnutná neustála výmena informácií. Zároveň je však potrebné, aby boli normalizačné organizácie informované o potrebách a záležitostiach spoločností pôsobiach v jednotlivých odvetviach.

Podnikateľské združenia by sa mali na vnútroštátnej úrovni zamerať na pravidelné kontakty s osobami v národných normalizačných organizáciách zodpovedajúcimi za príslušné odvetvia, v ktorých pôsobia členovia týchto združení. Podobným spôsobom by mali byť podnikateľské združenia pôsobiace na európskej úrovni v kontakte s príslušnými osobami v európskych normalizačných organizáciách (CEN, CENELEC alebo ETSI).

2 Vytvoriť fóra na pravidelný dialóg medzi normalizačnými organizáciami a podnikateľskými združeniami zastupujúcimi MSP.

Mnohé národné normalizačné organizácie už majú vytvorené technické komisie alebo pracovné skupiny, ktoré sa venujú potrebám a záležitostiam MSP a zabezpečujú zohľadnenie týchto potrieb a záležitostí v rámci prebiehajúcich alebo pripravovaných normalizačných činností.

Takéto fóra sú užitočné pri udržiavaní trvalého dialógu s podnikateľskými združeniami zastupujúcimi MSP, výmene informácií o nedávnom a očakávanom vývoji v rozličných odvetviach a riešení horizontálnych otázok, ktoré sa týkajú viacerých odvetví. Sú najúčinnnejšie, ak sa uskutočňujú pravidelne.

3 Koordinovať zber a výmenu informácií o normách a normalizačných činnostiach.

V rámci každého podnikateľského združenia je nevyhnutné dôsledne monitorovať vývoj a opatrenia v oblasti noriem, ktoré by mohli zaujímať členov, a koordinovať účasť združenia a jeho členov na normalizačných činnostiach.

Mnoho podnikateľských združení má osobitné výbory, ktoré zodpovedajú za vykonávanie týchto funkcií a zabezpečenie poskytovania príslušných informácií členom. To je cenné najmä pre MSP, ktoré väčšinou nemajú kapacity na monitorovanie všetkých opatrení súvisiacich s normami, ktoré by mohli ovplyvniť ich podnikateľskú činnosť.

4 Zabezpečiť zohľadnenie potrieb a prání MSP.

Normalizačné činnosti sú spravidla otvorené všetkým zainteresovaným stranám, ktoré sa chcú na nich zúčastniť. Mnoho malých spoločností však nemá kapacity alebo zdroje, aby mohli aktívne (alebo len pasívne) prispieť k normalizácii. Podnikateľské združenia preto zohrávajú dôležitú úlohu pri presadzovaní záujmov svojich členov pri tvorbe, navrhovaní a revízii príslušných noriem – na národnej, ako aj na európskej a medzinárodnej úrovni.

5 Sprístupniť relevantné informácie v jazykoch všetkých krajín.

Z dôvodu nákladov nemôžu národné normalizačné organizácie vždy zabezpečiť dostupnosť všetkých noriem v úradných jazykoch všetkých krajín. Podnikateľské združenia môžu napomôcť pri poskytovaní informácií o normách a normalizačných činnostiach pre svojich členov a identifikácii noriem, ktoré by sa mali prioritne preložiť.

6 Organizovať školenia užitočné pre malé a stredné podniky.

Normalizačné organizácie, často v spolupráci s podnikateľskými združeniami na miestnej, regionálnej, národnej a európskej úrovni, organizujú rozličné vzdelávacie podujatia, ako napríklad semináre alebo pracovné stretnutia. Tieto školenia sú cennou príležitosťou pre riadiacich pracovníkov a odborníkov z MSP dozvedieť sa o normách a normalizácii. Môžu sa zameriavať na osobitnú problematiku, ktorá obzvlášť zaujíma MSP alebo spoločnosti pôsobiace v určitom odvetví.

7 Vytvárať praktické príručky na informovanie podnikov o používaní a zavádzaní noriem.

Mnoho podnikateľských združení a priemyselných organizácií pripravuje a vydáva príručky na informovanie svojich členov o príslušných normách, výhodách ich používania a spôsoboch ich zavádzania. Tieto príručky sú užitočné predovšetkým pre MSP, a to najmä vtedy, ak sú prispôbené potrebám podnikov pôsobiach v danom odvetví. Takisto prispievajú k zvyšovaniu povedomia o normách a normalizácii a k ich pochopeniu.

8 Vytvoriť online nástroje na sprístupnenie informácií o normách pre MSP.

Normalizačné organizácie využívajú internet, aby umožnili podnikom získať informácie o normách relevantných pre ich odvetvie. Online nástroje môžu takisto napomôcť MSP dozvedieť sa o pripravovaných a prebiehajúcich normalizačných činnostiach a zúčastniť sa na online konzultáciách o návrhoch noriem. Podnikateľské združenia majú za úlohu zabezpečiť, aby boli ich členovia informovaní o existujúcich nástrojoch a možnostiach ich plného využitia.

9 Poskytovať poradenstvo a odborné znalosti zodpovedajúce osobitným potrebám MSP.

Podnikateľské združenia poskytujú svojim členom relevantné informácie a usmernenia týkajúce sa všetkých otázok súvisiacich s normami a normalizáciou. Majú dobré predpoklady zaoberať sa špecifickými otázkami a spolupracovať s jednotlivými spoločnosťami a normalizačnými organizáciami. Na poskytovanie presných odpovedí a vhodného poradenstva od podnikateľských združení sa spoliehajú predovšetkým menšie spoločnosti.

10 Poskytovať súbory noriem, ktoré sú relevantné pre MSP pôsobiace v jednotlivých odvetviach.

Normalizačné organizácie môžu spolupracovať s podnikateľskými združeniami pri poskytovaní služieb (napríklad súbory, balíky alebo predplatné noriem), ktoré sú prispôbené potrebám MSP, a ktoré im uľahčia nákup požadovaných noriem (a znížia náklady na ne). Normy sa môžu stať prístupnejšími aj prostredníctvom používateľsky prívetivých formátov, napríklad vreckových príručiek.

Európske normy: otvorenie jednotného trhu pre podniky

Normy zohrávajú mimoriadne významnú úlohu v rámci európskeho jednotného trhu (alebo Európskeho hospodárskeho priestoru), ktorý zahŕňa všetky členské štáty Európskej únie a niekoľko susedných štátov. Na zabezpečenie účinného fungovania jednotného trhu je nevyhnutná harmonizácia noriem, aby bol možný cezhraničný predaj a nákup tovarov a služieb.

Európske normy sa označujú kódom EN. Sú uznávané v 33 európskych štátoch, ktoré sú povinné zrušiť všetky národné normy, ktoré nie sú kompatibilné s európskymi normami. To znamená, že akýkoľvek komponent, výrobok alebo akákoľvek služba, ktoré sú v súlade s príslušnými európskymi normami, by mali byť akceptované vo všetkých zúčastnených krajinách.

Tri európske normalizačné organizácie (ESO) sú uznané ako organizácie majúce kapacitu a odborné znalosti potrebné na vypracovanie európskych noriem. Týmto sú: CEN (Európsky výbor pre normalizáciu), CENELEC (Európsky výbor pre normalizáciu v elektrotechnike) a ETSI (Európsky inštitút pre telekomunikačné normy).

Európske normy sa vypracúvajú v procese spolupráce technických odborníkov nominovaných podnikmi a priemyselným odvetvím, výskumnými inštitútmi, spotrebiteľskými a environmentálnymi organizáciami a inými sociálnymi partnermi. V organizáciách CEN a CENELEC sa tieto normy prijímajú hlasovaním národných normalizačných organizácií. V Slovenskej republike je to Slovenský ústav technickej normalizácie (SUTN).

**Táto publikácia vznikla v rámci
projektu Súbor normalizačných nástrojov pre malé a stredné podniky (SMEST)**

Ďalšie informácie o tomto projekte: www.smest.eu

Európski partneri projektu SMEST

CEN – Európsky výbor pre normalizáciu
CENELEC – Európsky výbor pre normalizáciu v
elektrotechnike
www.cencenelec.eu

Generálne riaditeľstvo Európskej
komisie pre podnikanie
[http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/
index_en.htm](http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/index_en.htm)

Pozrite aj Európsky portál pre malých
podnikateľov
[http://ec.europa.eu/small-business/
index_en.htm](http://ec.europa.eu/small-business/index_en.htm)

EZVO – Európske združenie
voľného obchodu
www.efta.int

NORMAPME – Európsky úrad remesiel,
živností a malých a stredných podnikov
pre normalizáciu
www.normapme.eu

Národný partner pre projekt SMEST
Slovenský ústav technickej normalizácie
(SUTN)